

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Vóór de invoering van de Omgevingswet moest uw raad een aantal besluiten nemen over de invulling van haar rol bij bepaalde planologische besluiten. Eén ervan is de invulling van de adviesrol van uw raad bij concrete en complexe aanvragen voor omgevingsvergunningen die in strijd zijn met het omgevingsplan, het zogenaamde bindend adviesrecht. Onder de Omgevingswet worden deze aanvragen om omgevingsvergunning aangeduid als 'omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteiten'. Het advies van uw raad is bindend. Bij een negatief advies moeten wij de aanvraag omgevingsvergunning weigeren. Uw raad heeft bij besluit van 20 december 2023 een activiteitenlijst vastgesteld. Als een aanvraag onder één van deze activiteiten valt, is een bindend advies van de raad noodzakelijk. Er zijn nu bijna 2 jaren verstreken en er is 5 maal gebruik gemaakt van het adviesrecht. Toch willen wij er is ook behoefte aan door zelf opgedane ervaring, ervaring van andere gemeenten en informatie van de VNG de activiteitenlijst aanpassen. Wij stellen dan ook voor om de nieuwe activiteitenlijst bindend adviesrecht vast te stellen.

Kader

In een geval als bedoeld in artikel 16.15a, onder b van de Omgevingswet, worden de bij of krachtens deze wet gestelde regels over het beslissen op de aanvraag om de omgevingsvergunning of het verlenen of onthouden van instemming met inachtneming van het advies van de gemeenteraad toegepast.

Op grond van artikel 16.55 lid 7 van de Omgevingswet kan de gemeenteraad gevallen van activiteiten aanwijzen waarin participatie van en overleg met derden verplicht is voordat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is, kan worden ingediend.

Argumenten en afwegingen

Bindend advies op grond van de Omgevingswet

Onder de Omgevingswet is het college bevoegd om omgevingsvergunningen te verlenen voor activiteiten die passen binnen het omgevingsplan maar ook voor de gevallen die niet passen binnen het omgevingsplan (de buitenplanse omgevingsplanactiviteit). Voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit kan uw raad gevallen aanwijzen waarin een bindend advies nodig is van de raad om af te wijken van het omgevingsplan (artikel 16.15a onder b Omgevingswet). Voor de niet-aangewezen gevallen is dan geen advies van uw raad vereist.

Met behulp van toepassing van het bindend adviesrecht bij buitenplanse opa's heeft uw raad een actieve rol in de besluitvorming voor initiatieven die een aanzienlijke impact kunnen hebben op de fysieke leefomgeving. Welke activiteiten voor advies aan de gemeenteraad moet worden voorgelegd, wordt door uw raad zelf gekozen en vastgesteld. Als uw raad een negatief advies geeft, dan moet het college de aanvraag om omgevingsvergunning weigeren. Dit adviesrecht van uw raad is een zogenaamd verzwaard, bindend advies. Het college mag daar niet van afwijken. Uw raad moet een besluit nemen over de gevallen waarover hij advies wil geven. Regelt uw raad niets, dan hoeven wij niet naar uw raad voor geselecteerde activiteiten die in strijd zijn met het omgevingsplan.

In 2019 zijn we gestart met gesprekken met de raad. Uit deze gesprekken is gebleken dat er een duidelijke wens lag om activiteiten aan te wijzen waarvoor bindend adviesrecht geldt. Vervolgens is aan de hand van gesprekken met de raad, klankbordgroep Omgevingswet, de huidige categorieënlijst voor de verklaring van geen bedenkingen, een handreiking van de VNG met voorbeelden en voorbeelden van andere gemeenten een lijst samengesteld. In deze lijst zijn ook uitzonderingsgevallen opgenomen. Deze lijst is op 20 december 2023 vastgesteld.

Proces

Uw raad moet bij het bepalen van de gevallen meewegen dat de Omgevingswet als doel heeft om besluitvorming over initiatieven sneller en overzichtelijker te laten verlopen. Bij het benoemen van categorieën voor bindend adviesrecht dient namelijk rekening te worden gehouden met een nieuwe wettelijke termijn van 8 weken waar binnen het besluit moet worden genomen. Wij hebben voor het beslissen op een aanvraag tussen de 3 en 8 weken nodig. De termijn kan eenmalig verlengd kan worden met 6 weken (verdagen van de beslistermijn). Deze wijziging vloeit voort uit één van de verbeterdoelen van de Omgevingswet, namelijk een snellere en overzichtelijke besluitvorming bij initiatieven. De uitgebreide procedure, die 26 weken duurt en momenteel regelmatig wordt toegepast, wordt een uitzondering en is alleen bedoeld voor een aantal specifiek in de wet genoemde gevallen.

Indien uw raad in afwijking van het voorgestelde van het college wil adviseren, dient de raad dit gemotiveerd te doen. Het college is immers verplicht het advies over te nemen (bindend advies) en heeft voor de besluitvorming een gemotiveerd advies nodig.

Evaluatie

De verwachting was dat circa 30 aanvragen per jaar onder het bindend adviesrecht zou vallen. De afgelopen 2 jaren zijn maar 5 aanvragen omgevingsvergunningen voor advies voorgelegd. Toch hebben we voortdurend de lijst gemonitord en de ervaringen van andere gemeenten gevolgd. Ook hebben we de lijst regelmatig met de klankbordgroep Omgevingswet geëvalueerd. Het is en blijft een nieuw instrument en er ontstaan ook tegengeluiden. Het is gebleken dat de activiteitenlijst wel aanpassingen behoeft. In de bijlage bij het raadsvoorstel gaan we in op waar we tegenaanlopen en op welke punten de lijst aangepast dient te worden. Er zal gaandeweg ook jurisprudentie ontstaan over waar de gemeente rekening mee dient te houden. Als blijkt dat het naar aanleiding van ervaringen, jurisprudentie danwel de ontwikkelingen rondom het Omgevingsplan gemeente Groningen noodzakelijk is de lijst met activiteiten waarvoor het bindend adviesrecht van toepassing is, wederom aan te passen, dan komen we met een nieuw voorstel.

Participatie

Op 20 december 2023 is tegelijkertijd met de Activiteitenlijst bindend adviesrecht ook de activiteitenlijst voor participatie vastgesteld. Dit betreft in hoofdzaak dezelfde activiteiten als het adviesrecht, maar zonder de uitzonderingsgevallen. Voor nu wijzigt de activiteitenlijst voor participatie niet en wordt op gelijke wijze voortgezet. Participatie geldt dus voor een grotere groep soorten activiteiten en dit blijft ook zo. Ook de aanvragen die onder de nieuwe activiteitenlijst bindend adviesrecht vallen, vallen onder de activiteiten waar participatie verplicht is. Participatie bij aanvragen omgevingsvergunningen wordt in 2026 geëvalueerd. Als blijkt dat de lijst met activiteiten waar participatie verplicht is, moet worden aangepast, dan komen we met een nieuw voorstel.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Niet van toepassing.

Financiële consequenties

Niet van toepassing.

Overige consequenties

Niet van toepassing.

Vervolg

Dit besluit treedt, na vaststelling door de raad, vanaf 1 januari 2026 in werking door het besluit conform de daarvoor geldende regels te publiceren.

Lange Termijn Agenda

November 2025.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Roelien Kamminga

secretaris,
Sander Gerritsen

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.